

Mirjana Petrović

RAJSKI VRT NA NEPOZNATOM JEZIKU

(dobrodošli u Kinu)

Koračali smo ulicama oprezno, opipavali naredni korak poput tek probuđenog spavača u mrklome mraku sobe zbunjeno podjednako i zabravljenim prozorskim oknima i očima stanovnika – neprozirnim za nas opčinjeni prizorima života na ulicama klanja pevaca ritualnog poklonjenja svakodnevice ručavanja i izbegavanju direktnog odgovora. Nismo ni primetili da smo proveli godine na tom mestu u pokušaju da odgonetnemo sve vrste riba u ribarnici i alge na tezgama i čudili smo se nasmejanim licima koja su nam ponavljala nekoliko reči na nerazumljivom jeziku strpljivo i postupno kao nerazumnoj deci u najmlađem dobu. Zavirivali smo u sokake nadajući se nečemu neobičnom i sretali mnoštvo drevnih maski koje su nosili umesto lica živi ljudi, a šareni zmajevi i zlatne ribice su izvirivale za nama tek kad bismo već skrenuli pogled ili zamakli u drugu ulicu. Mogli smo provesti tu dane, nedelje i mesece i još mnogo drugih perioda udisanja i izdisanja vazduha, a ne biti deo tog sveta, iako smo stajali na istim ulicama. Ljudi su prolazili pored nas. Neprimetno, neprimetni. Gledali smo, ali nismo videli. Iluzija nerazumevanja sve je okovala.

I tek tada sam shvatila značenje reči čudo.

I šta je potrebno

da bi se svet preobrazio i postao prislan i tvoj.

WELCOME TO XUZHOU

(dobrodošli u Sjudžou)

Na svojim plećima Xuzhou nosi
toliko vekova istorije da čak i oblaci
ovde naležu na okolna brda sa posebnom
nežnošću.

A sa brda ta se nežnost sliva u
jezero i natapa čitav grad istim sokovima –
Ljudi iz Sjudžoua su blagi, a
njihova blaga priroda ostavlja ožiljke dublje od
najoštrijeg sečiva.

U Sjudžou nema običnih lica.
I prodavac pita za tezgom, i ulični
mesar sa parom pevacu za klanje, i mehaničar
u uzanoj radnjici što popravlja električni bicikl –
svi nose drevnu Han masku i tek je povremeno
poprave na licu,
kada počne previše da liči na
moderno lice.

Raskrsnice u Sjudžou su slika i prilika
puteva u galaksiji Mlečni put –
smisao i smer se otkriva tek kada si već
u vrtlogu zvezda.

Kao uostalom i smisao samog Sjudžoua:
skriven mlečnim jutrima u bledim oblacima,
Sjudžou te poziva tihim glasom,
pozdravi blago,
i tek tada shvatiš da si već
u vrtlogu,
među zvezdama.

TAJNI ŽIVOT XUZHOU-A

Dani su u Xuzhou samo naizgled monotoni:

deca ustaju rano da bi u sedam doručkovala (jer prvi obrok mora biti u sedam izjutra), odlaze u tvornice znanja, na beskrajnim časovima izučavaju osnove genetike i zakone matematike, u dvanaest je vreme za drugi topli obrok tokom dana i kratak odmor. Posle dva svi nastavljaju svoje napore da poboljšaju sebe i svoj rod, a oko 18 časova vreme je i za treći topli obrok. Smiraj dana donosi kratak predah uz domaće zadatke i tople porodične glasove u počesto hladnim prostorijama domova (mada sve manje). Pa ipak, sve je to privid, prigodna varka za nepažljive.

Jer kada se leđa stranaca okrenu, jedra rumena petogodišnjakinja u zapuštenom dvorištu veselo vrisne i udari petom o pod – i tada iz svake senke i svakog mračnog ugla pokulja tajni život ovoga grada – vatrenocrveni zmajevi zapršte u vrtlogu varnica, riču besni tigrovi, pregršti leptira se otme u nebesa, mudri majmun započne još jedan put na zapad... Neki čuveni junaci zagledaju svoje mačeve, mitski kraljevi dinastije Han pripovedaju o dvorskim intrigama, a pande iz Sichuan-a šalju pisma od bambusa svojim dalekim rođacima u Xuzhou. Ne zna se ko koga sanja, a ko je već potpuno stvaran, kao u knjizi Cao Xueqin-a...

I dok pod nogama stanovnika Xuzhou-a niču i cvetaju lotosi i božuri u isto vreme, brzopleti stranci vide svuda samo beton, hladnoću i nesporazum.

HALF LIFE HALF JIM

*posvećeno mom studentu Džimu,
Vejfan, 2018.*

Jim je sedeo u poslednjoj klupi
i bio dvaput veći od ostalih đaka
engleski mu nije išao
a nastavnica matematike je uvek bila
ljuta kada ga vidi
razredna je govorila da ima problem
(nagađam: disleksija)
ali se o tome nije govorilo
pošto nije bilo lepo.
I dok bi nastavnica matematike vikala,
Jim bi ćutao.

Uvek je ćutao.
To je zato Ńto je u ovoj stvarnosti
gde se svemu nadene broj i vrednost,
Jim Ńiveo samo dopola.
A tamo gde je zaista otvarao oći
brojke se nisu delile i množile, već su se
bavile umetnićkim klizanjem.
Posle su pile ćaj i jele minjone na francuskom.

VELIKI PRASAK OVDE I SADA

posvećeno 王相达 (Wang Xiang Da), nadimak Wonderful

*„Silly Wonderful and silly Mira,
Wang Xiang Da (Wonderful), age 3, to me
January 2021, Xuzhou*

Teorija kosmićke inflacije tokom Velikog praska kaŃe
da je sve Ńto vidimo u ovom trenutku: galaksije, zvezde, planete,
asteroidi, svemirski otpad, civilizacije i kulture, smrti i raćanja,
prve reći, poslednje reći – sve je utisnuto u trenu Velikog praska za manje
od trilionitog dela sekunde. To mi govori da su sile Velikog praska utisnule
naŃ susret u svoje tamno srce i da se ćitav ovaj univerzum Ńirio i kitio zvezdama
da bismo se ti i ja sreli, ovde i sada.

Ne mogu ni da pretpostavim Ńta će nastati kao posledica naŃeg susreta.
Ali već sada ne mogu a da se ne pitam
kakve to drevne zvezde blistaju novim sjajem u tvojim oćima? I kakva li ćeŃ
finotvarna zvezdana struktura postati ti, dragi ćudesni dećaće?